

17.61x22.95	1	3	עמוד	ידיעות אחרונות - כותרת	19/10/2021	79132125-0
דיניות ואסטרטגיה בהבנתחומי הרצליהאוניברסיטת רייכמן - 84260						

19.10.21

מאמרי ידיעות אחרונות

עמוס גלעד

החברה החשובה מלזר

למרות ביקורת מצד גורמים שונים, שיתוף הפעולה עם ירדן משמעותי מאוד לביטחון ישראל ולכן יש לעודד סיוע מאסיבי לממלכה ההאשמית שכולל מים, גז וכלכלה

תקופה האחרונה נשמעות טענות שלפיהן יש ראל פועלת בצורה שגויה כשהיא מכפילה את כמות המים שהיא מספקת לממלכה ההאשמית של ירדן. הנימוק, המשכנע לכאורה, הוא שירדן מתקרבת לאחרונה לאיראן - אויבתה המושבעת של ישראל - ולפיכך זו סכלות לתגמל אותה בהכפלת כמות המים (אשר לה היא זקוקה כאוויר לנשימה). השאלה הנשאלת: מהי הגישה הנכונה? הממלכה ההאשמית של ירדן תחת חסות הסכם השלום ההיסטורי בין שתי המדינות מעניקה לישראל עומק אסטרטגי ער גבול עיראק. הבה נרמייין טיסה ביטחונית מנמל התעופה בן-גוריון מזרחה: גבולות '67 נמצאים במרחק קצר ביותר, יהודה ושרון מרזן מעניקים עומק אסטרטגי-ביטחוני, נהר הירדן באמצע הדרך ער שחוצים את השטח ההררי, את בירת ירדן והמרב, בואכה עיראק. כל המרחב הזה הינו בעל משמעויות אריות, והיווה בעבר כר פורה למזימות של התקפות צבאיות נגד ישראל, או מקפצה לארגוני טרור לתקוף את מדינת ישראל ואזרחיה. הגבול הארוך מאוד בין ישראל לבין ירדן, לו היה באחריות בלעדית של ישראל, היה מחייב פריסת כוחות בהיקף עצום ובעלויות גבוהות מאוד לישראל. במקום זאת ישראל נהנית ממצויאות נוחה ביותר של גבול שקט, ללא פיגועים ומזימות צבאיות עוינות. איראן משתוקקת להרחיב את החזית מלבנון לסוריה ומסוריה לירדן. תארו לכם מיליציות פרו-איראניות פרוסות עשרות קילומטרים מירושלים. מי היד הנעלמה אשר מאפשרת מציאות אסטרטגית נוחה זאת וחוסכת משאבים אדירים לישראל? התשובה - הממלכה ההאשמית של ירדן וכוחות הביטחון והמודיעין שלה. למעשה, ערכה של ירדן גלום במילה העברית הקלאסית "דמים" - כלומר שילוב של חיסכון ברם, הצלת חיים ומשאבים אדירים. שיתוף הפעולה הביטחוני משמעותי לביטחון אזרחי

מדינת ישראל ויישוביה, ודי בזה בלבד כדי לעודד סיוע מסיבי לירדן. הממלכה ההאשמית היא גם עמוד תווך במארג היחסים הביטחוניים המיוחדים בין ישראל לבין מדינות ערב - שהיו הגרועות באויבותיה והפכו לשותפותיה. מוציאי דיבתה של ירדן נקטו בצעדים עוינים כלפיה, עד כדי חשש שאולי הם מעוניינים בקריסתה של הממלכה ההאשמית. האם אירוע כה דרמטי ישרת את ביטחונה של המדינה? התשובה היא לאו רבתי! ירדן יכולה להפוך חיש קל על פי מאפייניה הבסיסיים לביצת טרור, כר פורה לאלימות ולהשתלטות איראן ושלוחיה, וכך ללא הגזמה תהווה איום על היציבות במזרח התיכון לפגיעה ממשית ביכולותיה של ישראל להתמודד עם האיום המרכזי לביטחונה - הרפובליקה האיסלאמית של איראן. בראייה הכוללת, חייבים לבער מקרבנו את הפייק ניוז שעלול בקונסטלציה פוליטית מסוימת להפוך לבסיס האמת המדומה. כך לדוגמה שמענו לאחרונה שאיראן אינה מתקרבת להפוך למדינת סף גרעינית. הרי ברור, על פי נתונים גלויים לחלוטין, שאכן איראן מתקדמת בכיוון זה, כתוצאה מאסטרטגיה מוטעית. ליבת הפתרון הוא בבניית עוצמתו של צה"ל. יחד עם זאת, נדרשת תבונה כחלק מהעוצמה הכוללת, וזו צריכה לבוא לידי ביטוי בסיוע מאסיבי לירדן, כולל מים, גז, כלכלה וכל דבר אפשרי.

ככל שהיחסים יהיו רחבי היקף יותר - כך יגבר הסיכוי לייצבותה של ירדן. אינטרס ישראלי הוא להגדיר את יציבותה של הממלכה כיעד מהמעלה הראשונה. לשבחה של הממשלה החדשה ומערכת הביטחון ייאמר שההבנה הזאת צרובה עמוק בתודעתה והיא הבסיס למדיניותה, לכן צריך להכפיל את כמות המים שניתנת לירדן, לתרום לכלכלתה ובכך לשפר את תרומתה הכוללת לביטחון מדינת ישראל וליציבות במזרח.

אלוף (מיל') עמוס גלעד הוא ראש המכון למדיניות ואסטרטגיה (IPS) באוניברסיטת רייכמן